

Raport podsumowujący wykonanie zadań w ramach umowy WOP. 2715.827.2018

ANNA KARŁOWSKA

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Zadanie 1. Opracowanie, przygotowanie koncepcji oraz przeprowadzenie pakietu szkoleń dla kluczowych aktorów procesu rewitalizacji wspierającego proces rewitalizacji w POR CENTRUM – poziom zaawansowany.

Zadanie 2. Opracowanie, przygotowanie koncepcji oraz przeprowadzenie pakietu wsparcia superwizyjno-ewaluacyjnego dla lokalnych animatorów rewitalizacji.

Zamawiający

Gmina Dąbrowa Górnica

Podstawa zlecenia

Umowa nr WOP. 2715.827.2018, zawarta w dniu 5 października 2018 r. w Dąbrowie Górniczej

Autorzy opracowania

Anna Karłowska

Uzasadnienie realizacji pakietów

Realizacja projektu Fabryka Pełna Życia jest w pełni uspołeczniona. Dąbrowa Górnica ma kilkuletnie doświadczenie w włączaniu mieszkańców w procesy decyzyjne. W trakcie rewitalizacji centrum, wybierano często eksperymentalne i niestandardowe metody pracy ze społecznością lokalną. W ramach rewitalizacji w roku 2016 został zrealizowany pakietu szkoleń dla kluczowych aktorów procesu rewitalizacji. Dzięki realizacji pierwszego pakietu szkoleń aktorzy rewitalizacji świadomie uczestniczyli w procesie rewitalizacji Fabryki Pełnej Życia oraz byli ambasadorami pomysłu wśród mieszkańców i innych interesariuszy. Aktorzy rewitalizacji wspierali komórkę odpowiedzialną za realizację projektu, poprzez włączanie mieszkańców na wszystkich etapach procesu - od etapu diagnozy do momentu podjęcia wspólnej decyzji, między innymi przy tworzeniu społecznej koncepcji Śródmieścia Dąbrowy Górniczej oraz w ramach projektu „Analiza zachowań komunikacyjnych POR Centrum na przykładzie ul. 3 Maja w Dąbrowie Górniczej przy zastosowaniu metody prototypowania przestrzeni publicznej w ramach realizacji projektu »Fabryka Pełna Życia - rewitalizacja śródmieścia Dąbrowy Górniczej«”.

Pretekstem do podjęcia pracy nad realizacją pakietów szkoleń jest projekt „Fabryka Pełna Życia – rewitalizacja śródmieścia Dąbrowy Górniczej”, realizowany w ramach konkursu Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju „Modelowa Rewitalizacja Miast”.

Jak pokazuje praca, którą wykonał Wydział Organizacji Pozarządowych w Dąbrowie Górniczej zaufanie społeczne i zaangażowanie mieszkańców w pracę nad coraz trudniejszymi tematami dotyczącymi miasta, rozwija się powoli i jest to proces długotrwały. Dzielnice, w których udało się zrealizować projekty dotyczące najbliższej mieszkańcom przestrzeni publicznej, są bardziej zaangażowane w pracę nad planami dla całej dzielnicy, niż te w których poziom zaufania jest mniejszy, a jednocześnie zaangażowanie mniejsze. Dzielnice takie jak Kasprzak czy Mydlice Południowe rzeczywiście partycypacyjnie opracowują plany inwestycji, które wspierają budowanie wspólnoty. Mieszkańcy rozumieją na czym polegają procesy inwestycyjne i wspólnie walczą o lepszą jakość przestrzeni do mieszkania. Dlatego kontynuowanie pracy w dzielnicach jest tak ważne, aby lepiej angażować mieszkańców w pracę nad rozwojem centralnej części miasta. Dzięki temu konsultacje dotyczące programu funkcjonalnego śródmieścia odbywają z przedstawicielami wszystkich dzielnic i miasto ma szansę na poszukiwanie drogi dla stworzenia centrum dla wszystkich mieszkańców.

Wnioski płynące z pracy animatorów, diagnoza, którą co roku aktualizują razem z mieszkańcami przyczynia się do lepszego zrozumienia jak powinno funkcjonować centrum Dąbrowy w relacji do lokalnych centrów dzielnicowych (np. Ząbkowic). DBP to bardzo dobry sposób na monitorowanie nastrojów w dzielnicach, a wiedza animatorów jest bezcenna. W rewitalizacji nie można raz na początku wykonać diagnozy, tylko należy monitorować nastroje społeczne cały czas, żeby można było szybko reagować na zmiany. Proces zmiany jest bardzo złożony, nie ma jednego dobrego

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

rozwiązania, które można wdrożyć i rozwiązać wszystkie problemy rewitalizowanego obszaru. Rozwiązania należy testować i dostosowywać do kontekstu, danej społeczności przy wykorzystaniu istniejącego potencjału tej społeczności.

Aby regularnie podnosić kompetencje wszystkich interesariuszy rewitalizacji zaproponowano przeprowadzenie dwóch pakietów, jednego szkoleniowego na poziomie zaawansowanym, a drugiego superwizyjno-ewaluacyjnego dla lokalnych animatorów rewitalizacji.

Pierwszy pakiet był kontynuacją pakietu przeprowadzonego w roku 2017, którego głównym celem było zapoznanie uczestników z różnymi technikami partycypacyjnymi związanymi z diagnozą i generowaniem innowacyjnych rozwiązań na poziomie podstawowym takimi jak: Design Thinking, Analiza Interesariuszy, Wywiady pogłębione i inne narzędzia badawcze wspierające proces projektowy, Mapowanie potencjału, Persony, Warsztaty Charette, Future City Game, Kawiarnia Obywatelska, Narada obywatelska, Ocena partycypacyjna, Otwarta przestrzeń, Panel obywatelski, Planowanie partycypacyjne, Sądy obywatelskie, Sondaż deliberacyjny®, Spacerki badawcze, Warsztaty przyszłościowe, World Café. Głównym założeniem proponowanego modelu pracy było nabywanie przez uczestników wiedzy i umiejętności poprzez praktyczne zastosowanie poznanych wcześniej technik i narzędzi.

W zeszłym roku skupiono się bardziej na przybliżeniu uczestnikom narzędzi partycypacyjnych oraz pokazaniu za pomocą metody design thinking, jak można wspólnie generować innowacyjne pomysły, jak myśleć o przyszłych użytkownikach nowych usług oferowanych w ramach realizacji projektu Fabryka Pełna Życia. Uczestnicy szkoleń partycypowali we wszystkich projektach, które były realizowane przez podmioty zewnętrzne i pojawiła się potrzeba, żeby popracowali nad własnymi kompetencjami komunikacyjnymi i przygotowali się do samodzielnego planowania oraz przeprowadzania procesów współdecydowania. Pakiet (2018) służył wzmocnieniu u uczestników umiejętności komunikacyjnych, nauczeniu się podstaw metod związanych z rozwiązywaniem konfliktów lub zapobieganiem im, za pomocą facylitacji, moderacji i mediacji. Komunikacja i świadome operowanie narzędziami komunikacji to podstawa dla budowania zespołów i wspólnej pracy. Każda osoba, która pracuje z ludźmi powinna znać siebie, swoje mocne i słabe strony, wiedzieć, jak się komunikuje z innymi i nad jakimi aspektami musi popracować.

Rewitalizując miasta główni aktorzy tego procesu pracują z przestrzenią miejską, w ramach działań już o tej przestrzeni rozmawiali. Żeby mogli samodzielnie planować procesy współdecydowania wariantowo, muszą też rozumieć z czego składa się przestrzeń miejska, w której działają, dlatego w ramach tego pakietu nabędą też wiedzę z zakresu urbanistyki i realizacji inwestycji. W jaki sposób wariantowo planować realizację infrastruktury, a następnie weryfikować czy rozwiązanie, które zostało

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

wdrożone rzeczywiście realizuje swoje założenia lub jakie są nieoczekiwane rezultaty realizacji projektu i jak należy go zmienić. Jak zaplanować dalsze kroki działania?

Natomiast pakiet superwizyjno-ewaluacyjny wspierał rozwój osobisty i zawodowy lokalnych animatorów dzielnicowych, którzy nie tylko byli zatrudnieni do pracy w dzielnicach, ale wspierają procesy rewitalizacyjne na co dzień działając lokalnie. Każdy animator ma doświadczenie w działalności na rzecz społeczności lokalnej oraz angażuje się w proces rewitalizacji.

Produkty powstałe podczas realizacji poszczególnych zadań

Powyższe zamówienie zawierało w sobie dwa zadania, z których każde miało inny charakter. Zadanie nr 1 Opracowanie, przygotowanie koncepcji oraz przeprowadzenie pakietu szkoleń dla kluczowych aktorów procesu rewitalizacji wspierającego proces rewitalizacji w POR CENTRUM – poziom zaawansowany, to pakiet szkoleniowy, który ma wspierać aktorów rewitalizacji i rozwijać ich kompetencje w prowadzeniu działań. W tym pakiecie uczestnicy bazując na swoich indywidualnych kompetencjach planują bardziej złożone metody włączania społeczności lokalnej i dowiadują się jak prowadzić procesy, które nie są liniowe bazując na doświadczeniu (wykonaniu jakiegoś zadania), refleksji (przemyśleniu, przeanalizowaniu działania), tworzenie teorii (nadanie działaniu znaczenia) oraz testowaniu nowego działania (udoskonalenie o wnioski). Wykorzystują narzędzia badawcze i projektowe do rewitalizacji przestrzeni miasta. Natomiast zadanie nr 2 jest związane z kształceniem lokalnych animatorów rewitalizacji, którzy w trakcie realizacji przez miasto programu „Modelowej Rewitalizacji” stali się praktykami partycypacji. Animatorzy jako liderzy lokalni otrzymali pakiet wsparcia, który domknął ich proces uczenia. Dzięki temu działaniu będą oni potrafili profesjonalnie wspierać procesy decyzyjne, które zachodzą w mieście, aktywizując mieszkańców oraz wszystkie działania partycypacyjne.

Zadanie 1. Opracowanie, przygotowanie koncepcji oraz przeprowadzenie pakietu szkoleń dla kluczowych aktorów procesu rewitalizacji wspierającego proces rewitalizacji w POR CENTRUM – poziom zaawansowany.

- Załącznik nr 1 – koncepcja pakietu szkoleń na poziomie zaawansowanym, która może być wzorem dla innych gmin, jeżeli chciałyby prowadzić podobne działania.
- 10 dni szkoleniowych dla 4 grup szkoleniowych.

Zadanie 2. Opracowanie, przygotowanie koncepcji oraz przeprowadzenie pakietu wsparcia superwizyjno-ewaluacyjnego dla lokalnych animatorów rewitalizacji.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

- Załącznik nr 2 – koncepcja pakietu wsparcia superwizyjno-ewaluacyjnego, która może być wzorem dla innych gmin, jeżeli chciałyby prowadzić podobne działania,
- Superwizja indywidualna i wywiady pogłębione wzmacniające przeprowadzone dla 8 animatorów po 2 godziny zegarowe każdy.
- Superwizja i ewaluacja grupowa – przepracowanie najtrudniejszych przypadków pracy ze społecznością lokalną w trakcie trwania procesu. Dwie grupy po 4 osoby każda, czas trwania sesji 4h.

Zadanie 1. Opis wykonanych zadań

Przeprowadzenie pakietu szkoleń dla kluczowych aktorów procesu rewitalizacji wspierającego proces rewitalizacji w POR CENTRUM – poziom zaawansowany.

Pakiet zaawansowany opierał się na kilku podstawowych metodykach, takie podejście wynikało z faktu, że w działaniach rewitalizacyjnych mamy do czynienia ze skomplikowanymi lub złożonymi problemami, których rozwiązanie wymaga kreatywnych rozwiązań oraz nieustającego procesu uczenia się oraz doskonalenia zaproponowanego przez Edwarda Deminga. Na potrzeby tego pakietu przypomniano Design Thinking jako metodę generowania innowacyjnych pomysłów, które ma pomóc w rozwiązywaniu złożonych problemów. Przedstawiono również metoda planowania realizacji projektów oparta na dostarczaniu wartości interesariuszom (EVO), a nie gotowych rozwiązań, które są znane i ma pewności, że działają.

Szkolenia zostały przeprowadzone zgodnie z przygotowaną koncepcją (załącznik nr1).

Harmonogram działań

Zaproponowano 10 dni szkoleniowych dla 20 uczestników. Łącznie przeprowadzono szkolenia dla 4 grup w miesiącach październiku i listopadzie.

Data	Tematy szkoleń
Grupa 1 08.10.2018	I DZIEŃ: Analiza mojego potencjału jak komunikuję się ze światem/ etap realizacji projektu Fabryka Pełna Życia
Grupa 2 09.10.2018	
Grupa 3 10.10.2018	Uczestnicy zostaną wprowadzeni w całą tematykę pakietu szkoleniowego, będzie on składał się z 10 spotkań. W pierwszej kolejności uczestnicy szkolenia otrzymali niezbędną wiedzę dotyczącą etapu prac nad programem funkcjonalnym dla centrum. Cały pakiet został zaplanowany tak, żeby praca uczestników opierała się o temat tworzenia programu funkcjonalnego POR CENTRUM. W tym dniu uczestnicy również zostali wprowadzeni w tematykę
Grupa 4 11.10.2018	

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

---

związaną z komunikacją, najpierw na własnym przykładzie, tak żeby w następnych dniach szkoleniowych można było już pracować na swoich zasobach.

Grupa 1 12.10.2018	II DZIEŃ: Przestrzeń wielowarstwowa
Grupa 2 13.10.2018	Żeby pracować nad programem funkcjonalnym dla nowego centrum Dąbrowy Górnicznej uczestnicy szkolenia powinni lepiej zrozumieć czym jest przestrzeń zamieszkania i z jakich warstw się składa. Dlatego ten dzień szkoleniowy służył do zrozumienia każdej z warstw jakimi są: przestrzeń fizyczna (zbudowana), przestrzeń osobista (przeżycia), przestrzeń społeczna (wspólnota) oraz przestrzeń kulturowa. Pojęcia te zostały omówione na podstawie funkcjonującego miejsca jakim jest teren Fabryki Pełnej Życia.
Grupa 3 14.10.2018	
Grupa 4 15.10.2018	
Grupa 1 16.10.2018	III DZIEŃ: Diagnoza przestrzeni, różne metody obserwacji i konfrontacja ich z opowieściami społeczności lokalnej
Grupa 2 17.10.2018	W tym dniu szkoleniowym uczestnicy analizowali przestrzeń obserwując zachowania użytkowników oraz rozmawiając z użytkownikami o tej samej przestrzeni. Uczestnicy zostali podzieleni na dwie grupy, z których każda stosowała inny typ narzędzi badawczych.
Grupa 3 18.10.2018	
Grupa 4 19.10.2018	
Grupa 1 20.10.2018	IV DZIEŃ: Ocena stanu kapitału społecznego
Grupa 2 21.10.2018	Na tym etapie zespół dokonał syntezy informacji zebranych podczas diagnozy. Ważnym etapem była analiza interesariuszy programu funkcjonalnego POR i wybranie tych kluczowych, a następnie określenie ich wartości oraz zastanowienie się w jaki sposób można zmierzyć realizację danej wartości poprzez wdrożenie programu funkcjonalnego.
Grupa 3 23.10.2018	
Grupa 4 24.10.2018	
Grupa 1 25.10.2018	V DZIEŃ: Projektowanie – programowanie i realizacja procesu inwestycyjnego, a proces partycypacji społecznej
Grupa 2 26.10.2018	Dekomponowanie zadania i jego etapowanie, tak aby infrastruktura spełniała główne założenia projektu. Uczestnicy uczyli się uzyskiwania jak największej przy ograniczonych środkach. Co jest podstawą oszczędnej innowacji. Rozwiązania takie nie są wyszukane czy perfekcyjne, ale dają więcej przy mniejszych
Grupa 3 27.10.2018	
Grupa 4 28.10.2018	

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

kosztach. Przekształcają przeciwności w okazje i zmieniają wartości z mniejszej na większą.

Grupa 1 29.10.2018	VI DZIEŃ: Konflikty lokalne i metody pracy z konfliktem
Grupa 2 30.10.2018	Angażowanie różnych grup do wspólnej pracy nad programem funkcjonalnym może powodować konflikty, więc żeby nauczyć pracować z konfliktem w pierwszej kolejności uczestnicy zmierzli się z pojęciem konfliktu - czym jest konflikt i jakie korzyści z pracy na konflikcie mogą płynąć.
Grupa 3 31.10.2018	
Grupa 4 05.11.2018	
Grupa 1 06.11.2018	VII DZIEŃ: Facylitacja, czyli wspólne wypracowywanie rozwiązań
Grupa 2 07.11.2018	Dzień szkoleniowy zawierał kompendium wiedzy z obszaru planowania procesu facylitacji w procesach rewitalizacyjnych. Głównym zamierzeniem było wzmocnienie aktora rewitalizacji pod względem kompetencji personalnych, pozwalających na wykorzystanie własnych mocnych stron oraz dobrych praktyk podczas prowadzenia spotkań.
Grupa 3 08.11.2018	
Grupa 4 09.11.2018	
Grupa 1 10.11.2018	VIII DZIEŃ: Moderacja
Grupa 2 19.11.2018	Dzień szkoleniowy zawierał kompendium wiedzy z obszaru planowania moderowania spotkań w procesach rewitalizacyjnych. Głównym zamierzeniem było wzmocnienie aktora rewitalizacji pod względem kompetencji personalnych, pozwalających na wykorzystanie własnych mocnych stron oraz dobrych praktyk podczas prowadzenia spotkań otwartych.
Grupa 3 20.11.2018	
Grupa 4 21.11.2018	
Grupa 1 22.11.2018	IX DZIEŃ: Strategie negocjowania rozwiązań i mediowania konfliktów
Grupa 2 23.11.2018	Szkolenie zawierał kompendium wiedzy z obszaru zarządzania negocjacjami w procesach rewitalizacyjnych. Głównym zamierzeniem było wzmocnienie aktora rewitalizacji pod względem kompetencji personalnych, pozwalających na wykorzystanie własnych mocnych stron oraz dobrych praktyk podczas spotkań negocjacyjnych.
Grupa 3 24.11.2018	
Grupa 4 25.11.2018	
Grupa 1 26.11.2018	X DZIEŃ: Ewaluacja wdrożonych rozwiązań
Grupa 2 27.11.2018	Dzień szkoleniowy miał formułę intensywnego i dynamicznego warsztatu. Opierał się na analizie przypadków związanych z ewaluacją rozwiązań.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Grupa 3 28.11.2018	Podczas ćwiczeń uczestnicy przenosili poznane narzędzia, techniki i rozwiązania do procesów rewitalizacyjnych. Głównym celem tego dnia szkoleniowego było przedstawienie sprawnego przeprowadzenia ewaluacji rozwiązań czy wdrożeń z zastosowaniem odpowiednich metod, technik i narzędzi.
Grupa 4 29.11.2018	

Zadanie 2. Opis wykonanych zadań

Przeprowadzenie pakietu wsparcia superwizyjno-ewaluacyjnego dla lokalnych animatorów rewitalizacji.

Zrealizowano 24 godziny superwizyjno-ewaluacyjne dla 8 uczestników (lokalnych animatorów rewitalizacji). Składające się z poniższych działań:

1. Wywiady pogłębione z animatorami oraz indywidualne sesje wzmacniające, czyli superwizja indywidualna. Spotkania superwizora z jedną osobą, podczas których analizowano konkretne sytuacje, które pojawiły się w trakcie realizacji procesu DBP, wnoszone przez animatora. W trakcie spotkania animator otrzymał również informację zwrotną jakie są jego zasoby i ograniczenia związane z efektywnym i wartościowym prowadzeniem procesu w oparciu o wcześniej przedstawiony zbiór kompetencji, które rozwijał w trakcie trwania projektów związanych z rewitalizacją Dąbrowy Górniczej.

Animatorzy poprosili o zachowanie poufności, jeżeli chodzi o trudne sytuacje, z którymi się zetknęli w trakcie procesu. Wszyscy uznali, że spotkania indywidualne były dla nich bardzo wartościowe, nie zdarzyło im się na poprzednich stanowiskach pracy uzyskać tak szczegółową informację zwrotną. Superwizja indywidualna była dla nich ważnym doświadczeniem oczyszczającym ze złych emocji, które pojawiały się w trakcie spotkań. Uważali, że takie spotkania są potrzebne w działaniach partycypacyjnych, ponieważ budują wiarę we własne siły gdy osoba pracująca ze społecznością lokalną doświadcza z jej strony oporu. Zalecają takie spotkania po każdym etapie procesu

2. Wspólne przepracowanie najtrudniejszych przypadków, czyli superwizja-ewaluacja grupowa. Każdy z przypadków został opracowany przez animatora w oparciu o poniższy schemat:
  1. Cel główny spotkania z mieszkańcami.
  2. Cele operacyjne spotkania z mieszkańcami.
  3. Dzielnica, w której było prowadzone spotkanie.
  4. Czas trwania.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

5. Przebieg spotkania – opis kolejnych etapów zawierających:

- a. Warunki
- b. Czas trwania
- c. Przebieg

W trakcie sesji grupowej zastanawialiśmy się jakie cechy powinien mieć animator, żeby skutecznie mógł sobie radzić z sytuacjami pojawiającymi sobie w trakcie procesu DBP oraz innych procesów rewitalizacyjnych. Uczestnicy spotkania ustalili, które z informacji, powinny być przekazane dalej do zamawiającego w celu usprawnienia procesu DBP. Po sesjach grupowych wykonawca przekazał przedstawicielom Wydziału Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej wnioski ze spotkań grupowych.

Najważniejsze wnioski wynikające ze spotkań grupowych:

- Należy więcej czasu przeznaczyć na poszczególne etapy, w szczególności na projektowanie.
- Powinny być dwa cykle weryfikacji wydziałów merytorycznych, w tej edycji nie było drugiego cyklu i decyzje podejmowano bardzo szybko.
- Brakuje na początku procesu najważniejszych planów inwestycyjnych miasta dla danej dzielnicy, pojawiają się one w trakcie trwania procesu, dobrze było by, żeby animator na bieżąco zapoznawał się z planami.
- Dobrym ruchem było wprowadzenie strategii działania dla poszczególnych dzielnic, animatorzy nie byli przywiązani do schematu, który w niektórych dzielnicach nie sprawdzał się.
- Brakuje kompetencji i czasu na wypracowywanie innowacyjnych rozwiązań, trzeba się zastanowić czy nie powinien w mieście powstać jakiś instrument, który wspierałby realizację innowacyjnych projektów takich jak: opiekun energetyczny w zanieczyszczonych dzielnicach (walka z ubóstwem energetycznym), boksy na rowery w dzielnicach i inne.
- Jak angażować radnych, żeby nie wprowadzali szumu informacyjnego? Część radnych kontaktuje się bezpośrednio z wydziałami merytorycznymi w ramach swoich zadań, w niektórych przypadkach radni byli lepiej poinformowani niż animatorzy. Trzeba przemyśleć jak radzić sobie w takich sytuacjach.

Daty przeprowadzonych spotkań

Data	Tematy szkoleń
13 listopada	I DZIEŃ: Konsultacje indywidualne grupa 1 (8 godzin zegarowych)
14 listopada	II DZIEŃ: Konsultacje indywidualne grupa 2 (8 godzin zegarowych)

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

---

15 listopada III DZIEŃ: Wspólna ewaluacja pracy animatorów grupa 1 (4 godziny zegarowe)

---

16 listopada IV DZIEŃ: Wspólna ewaluacja pracy animatorów grupa 2 (4 godziny zegarowe)

Podsumowanie

Dzięki szkoleniom zaawansowanym aktorzy rewitalizacji lepiej będą planować działania, tak, żeby każde z działań przynosiło wartość interesariuszom rewitalizacji. Uczestnicy szkoleń wzmocnią własne kompetencje komunikacyjne, zwiększą własną efektywność komunikacyjną i przygotowują się do samodzielnego planowania oraz przeprowadzania procesów współdecydowania. Dzięki pakietowi uczestnicy będą świadomie korzystać z narzędzi jakie oferują różne sposoby prowadzenia spotkań (moedracja, facylitacja). Komunikacja i świadome operowanie narzędziami komunikacji to podstawa dla budowania zespołów i wspólnej pracy. Ważnym elementem, które nauczą się uczestnicy szkoleń jest praca z przestrzenią, dobieranie metod badawczych, ocena warsztatu zatrudnianego badacza, w jakim celu mogą być wykorzystane badania oraz jak zwiększyć efektywność prowadzonych badań.

Szkolenia na poziomie podstawowym to był wstęp do świadomego uczestniczenia w procesach rewitalizacyjnych, poziom zaawansowany pozwala uczestnikom na świadome planowanie etapów w procesach rewitalizacyjnych. Im więcej aktorów rewitalizacji będzie potrafiło dobrze zaplanować proces i zbudować dobry fundament dla projektów rewitalizacyjnych, tym jest większa szansa na powodzenie tych procesów.

Natomiast superwizja jest potrzebna lokalnym animatorom rewitalizacji w prawidłowym zrozumieniu i poprowadzeniu procesu współdecydowania, który jest narażony na wiele kryzysów oraz może generować nieoczekiwane rezultaty. Doskonalenie sposobu swojego działania przynosi efekty długoterminowe.

W rewitalizacji wszystkie działania, które wspomagają proces uczenia się społeczności lokalnej są istotne z punktu widzenia procesu. Działania wspierają uczenie się, aktorzy rewitalizacji uczą się poprzez działanie, a działania są nastawione na nieustanne wykorzystanie procesu badawczego (ewaluacji), więc sprzężenia zwrotne występują na różnych poziomach. Rozwój osobisty i zawodowy uczestników procesu powoduje, że działania stają się coraz bardziej profesjonalne i przyczyniają się do tworzenia się wspólnoty, która lokalnie aktywizuje się.

Działania prowadzone w Dąbrowie Górniczej w ramach modelowej rewitalizacji, nie są działaniami, w których uczestnicy uczą się o partycypacji czy poznają przykłady działań z innych miast. Animatorzy stają się liderami lokalnymi, którzy potrafią profesjonalnie wspierać procesy decyzyjne, które zachodzą w mieście, wspierać aktywizację mieszkańców oraz wszystkie działania partycypacyjne. Beneficjenci

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

pakietu są praktykami, dzięki swojej pracy ze społecznością lokalną oraz w następnym kroku przyglądaniu się swoim działaniom, wyciąganiu wniosków, doskonaleniu warsztatu. Wiedza, którą przyswoili nie jest wiedzą ekspercką, ale też umiejętnościami związanymi z byciem członkiem społeczności lokalnej i wspólnego działania w niej, dyskusowaniami o istotnych dla niej sprawach oraz generowania, a następnie wdrażania rozwiązań.

Proces budowania wiedzy w rewitalizacji jest kontekstowy i adaptacyjny, nie jest w żadnym wypadku liniowy opiera się na doświadczeniu (wykonaniu jakiegoś zadania), refleksji (przemysleniu, przeanalizowaniu działania), tworzeniu teorii (nadanie działaniu znaczenia) oraz testowaniu nowego działania (udoskonalenie o wnioski). Dlatego superwizja i ewaluacja działań jest tak ważna, rewitalizacja zaczyna się od samodoskonalących się jednostek, które wspólnie budują świadomie wspólnotę. Ta społeczność lokalna również doskonali swoje działania ucząc się na błędach i świadomie weryfikując. W rewitalizacji społeczności lokalne powinny uczyć się prostych metod ewaluacji, które można wdrażać z powodzeniem po to, aby doskonalić działania.

Wnioski z przeprowadzonego zadania:

- Proces kształcenia lokalnych animatorów rewitalizacji był pełny, ponieważ animator stawał się na kilka miesięcy praktykiem partycypacji. Ważne jest, żeby w przyszłości podobne pakiety szkoleniowe opierać o konkretne zadanie praktyczne, które pozwoli uczestnikom zostać praktykami. Rekomenduje się, aby osoby pracujące ze społecznością lokalną korzystały z regularnych superwizji.
- Pakiet zaawansowany powinien zostać rozłożony na kilka miesięcy, tak, żeby jego uczestnicy mogli realizować zadania praktyczne i w oparciu o te zadania praktyczne dopracowywali własne narzędzia włączania społeczności lokalnej w działania.
- Korzystając z pakietu można przygotować plan działania, kroki dla grupy roboczej, która doprecyzowuje założenia i wdraża innowacyjne rozwiązanie w dzielnicy. Jednym z postulatów animatorów było bardziej szczegółowe opracowywanie pilotaży projektów innowacyjnych w dzielnicach. Założenia zaawansowanego pakietu szkoleniowego mogą posłużyć jako etapy pracy nad dopracowywaniem w grupach roboczych takich pilotaży.
- Jeżeli w procesie rewitalizacji zaplanowane są szkolenia to ważne jest, żeby były prowadzone razem z realnymi działaniami i uczestnicy mogli się stawać praktykami w trakcie procesu szkoleniowego.